

Papeževo zdravje.

Sv. oče so zopet popolnoma zdravi. V nedeljo, kot obletnici svojega kronanja so se že udeležili slovesne sv. maše v cerkvi svet. Petra. Nebrojne množice so privrele v cerkev, da vidijo ozdravelega starčka. Sprevedu prelatov, škofov in kardinalov so sledili papež s tiaro na glavi in v škofovskem krasu, neprestano blagoslavljajoč mnogobrojne vernike, ki so jih navdušeno pozdravljali. Papež izgledajo izvrstno kakor pred boleznijo. Vidno jih je veselilo ognjevito pozdravljanje navzočega ljudstva.

Dopisi.

Maribor. (Društveno življenje.)

Moška in ženska mariborska podružnica sv. Cirila in Metoda sta imeli dne 17. t. m. v veliki dvorani pri Gambriču svoje občne zборе. Ženska podružnica je prišla letos prvič ob strani svojega starejšega brata — moške podružnice — k občnemu zboru. In ni se ji trebalo bati javnega nastopa. Še leto ni minolo, odkar je nastala, vendar se je že s ponosom ozirala nazaj na svoje preteklo delovanje. Z občudovanjem je gledal starejši brat na svojo mlado sestro, ko je slišal, da ga prekaša v živahnosti, mladostnem gibanju. Najprej je zborovala starejša, moška podružnica. Odobrila je poročila, izvolila delegate za glavno skupščino ter poverila vodstvo podružnice zopet dosedanjemu odboru. Potem se je pričelo zborovanje ženske podružnice. Najprej pozdravi vrlo predsednica došle gospe in gospice ter naprosi odbornice, da poročajo o delovanju. Tajničarka prične. V gorkih besedah naslika nam začetek podružnice. Rodoljubje in narodna zavest mariborskih Slovencev sta ustanovila podružnico in jo sedaj tudi zvesto spremljata. Vzorno-marljiva blagajničarka nam je odkrila tajinstvenosti podružnične blagajne. Blagajna moške podružnice je z zavijanjem poslušala svojo bogatejšo sestrico. Ker je dosedanji odbor tako izborno skrbel za korist Ciril-Methodove družbe in za ugled podružnice, so navzoče gospe in gospice zopet s ponosom poverile vodstvo dosedanjim odbornicam. Nato se je sestra-podružnica zaupno pridružila svojemu bratu, da se skupno posvetujeta o raznih predlogih. Sklenilo se je, da se opusti staromodno čestitanje ob novem letu in da se uvede na mesto te zastarele navade pobiranje novoletnih doneskov za Ciril-Methodovo družbo. Da pa se tudi med letom blagajnični viri ne posuše, odobri se misel, da priredita obe podružnici roka v roki ob ugodnem času veliko, sijajno veselico.

Ljubezniva gospica se je spomnila ta večer tudi šole na Muti ter nabrala za njo nič manj nego 68 kron. In potem sta zaključili obe podružnici občne zборе ter povabili v dvorano prosto zabavo. Že globoko se je nagnila sanjava pomladanska noč k trdni zemlji, a v dvorani še je vedno kraljevala živahna prosta zabava.

Ob Savinji. Iz nevednosti in gnjilobe, pod katero so se redili naši narodnostni sovražni močvirnatni črvi, je padel, vrgla in podrla ga je povodenj krščanske organizacije. Povsod mravljinje življenje in delovanje. Tako tudi pri nas!

Kakor narašča Savinja o pomladnem času, ko vedno toplejši žarki zlate plošče razgrinjajo bel plašč ter ga preminjajo v zeleno odejo, tako raste, se množi in krepi med vrlimi Savinjeci navdušenje do zadružne samoobrambe. Proizvajalni stanovi stopajo na dan, hočejo svoje pravice, svoje trdno stališče, gotovo sedanjost in bodočnost, hočejo se iznebiti in do cela otresti onih stanov in oseb, ki so jih sesali, kakor lačna pijavka. Proizvajalni stanovi vrstijo se v mogočne čete, si sami se svojo pomočjo in pri nas po svoji hvalevredni delavnosti kujejo klešče, da iztrgajo požrešne čeljusti v kmetijski koži zaritim kloščem. Naš kmet ni več slep; ako je bil prej, ni tega on kriv. Kmetu ni za boj, njemu je za obstanek, on ne pozna borbe drugim v škodo, marveč borbo sebi v korist. Kmet mora živeti, sicer bi ga ne ustvaril naš ljubi Bog!

To nenavadno zanimanje združitve na krščanski podlagi, združitve vseh v ednakosti, prijateljstvu in pravici privabilo je čez 200 posestnikov pred kratkim v Rečico, ki so kot zastopniki gornjegrajskega okraja sprejeli pravila za zadrugo. V Rečici bo sedaj veliko kmetijsko društvo, ker ima večji delokrog kakor konzumno. Nekaternikom privoščimo naslednje tolažilne besede: Številka 51., katero zaničljivo ogovarjate, ima že 324 udov, deleži presegajo že 5000 gl. Na Kranjskem niso imeli skraja niti polovico toliko udov in denarja, zdaj pa imajo več tisočev premoženja.

V Rečici bo osrednja zaloga, v sosednjih župnijah pa skladišča in zadružne prodajalnice, da bodo lahko vsi udje v bližini dobivali blago. Na ta način, ako bodemo edini, imeli bodemo okoli 800 udov, morebiti še več. Vsled tega ogromnega števila dobili bomo pri zakladalcih in tovarnarjih najmanj 4—5000 gl. več popusta, dobiček, katerega bi nikdo od nas ne imel, če bi se cepili v male župnijske zadruge. Več o tem se lahko pogovorimo na shodih, ako bo treba, vsaj se zadružni možje ne boje liberalnih žrjavov.

Iz Konjic. (Šolske razmere.) Mi Slovenci imamo že od nekdaj nesrečo, da nas na višjih mestih prezirajo, če se gre za prosep slovenske stvari, za blagor naroda. Če zmanjka na slovenski šoli slovenski učitelj, hitro se zamaši ta luknja, če le mogoče, s posilinsko osebo; a to ne zaradi tega, ker ni priličnih narodnih moči, ampak zato, da nam dajo okusiti svojo kruto moč, svoj nemški srd, da nam kratijo naše pravice v slovenski šoli, da nas zopet potlačijo za četrstoletja nazaj v ono šolsko borbo za pravo narodno učiteljstvo. Tako so tudi nam Konjičanom sedaj zaigrali. Cele Konjice, tudi takozvani Nemci strmé nad imenovanjem novega našega nadučitelja za slovensko šolo v Konjicah.

Sedanji g. nadučitelj Pirch (čitaj Pirh) je rojen ob vzhodu Pohorja, je bil skraja Slovenec, a tekom časa se je spreobrnil, da sedaj s konjiškimi Volfovci gladko izgovarja tudi «Heil und Sieg» in z navdušenjem popeva neavstrijsko «Wacht am Rhein.» Kot podučitelj je bil še dokaj tih in previden, prosil od Poncija do Pilata, oziroma od Konjic do Gradca, da je dobil to mastno slovensko nadučiteljsko mesto v svoje roke, a sedaj bode — to je njegova sveta obljuba — vzgajal našo slovensko deco v nemškem duhu in jo spreobračal v ljudi, kateri se bodo pozneje sramovali svojega slovenskega doma in roda. Radi te obljube je dobil nadučiteljsko mesto, za katero so prosili tudi sposobnejši učitelji. In mi slovenski stariši trpimo, da nam vsilijo kakšnega učitelja? Ne, ne in se enkrat ne, tega ne smemo trpeti, in naj velja tudi za nas geslo «obstrukcija!»

Kajti srce mora boleti in strah spreletavati vsakega, kateri pomisli, kakšnim neslovenskim vzgojiteljem so izročeni naši otroci. — Naša deviza pa naj bode, ne «proč od Rima,» ampak proč s takimi učitelji in učiteljicami, ki niso večji slovenskemu jeziku, ki naše dece ne učijo v potrebnih rečeh, ampak ji ubijajo v glavo le nemščino in drugega nič ko blaženo nemščino.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Imenovanje.) Finančni minister je imenoval uradnika pri carinskem uradu v Gradcu g. Ivana Šebeka podravnateljem carinskega nadurada na Dunaju.

(Notarske zadeve.) Notar gosp. Matej Bežan je prestavljen iz Žužemberka na Kranjskem v Marenberg, notar Martin Kocbek iz Marenberga v Konjice. Z g. notarjem Koc-

eine izjava dort hinten; ali pa če gosp. N. svojemu sosedu reče: «Freund, ich muss Dir jetzt etwas sagen, da ne boš pozneje na mene hud.» Glejte, nekaj besedij ali eden stavek se govori v nemškem, drugo pa v slovenskem jeziku; sram nas bodi take grde mešanice! Mislim, da mi nihče ne bo oporekal, ako trdim, da se Slovenci med seboj preveč in celo brez potrebe v nemškem jeziku pogovarjamo; dokler se te nam tako ljube, ker v teku mnogih let prisvojene in priučene slabe navade ne znebimo, nam ne bo mogoče ne pravilno slovensko misliti in tudi ne govoriti. Sicer se mi zdi, da tudi ni mnogo bolje v slovenski metropoli, v Ljubljani; vsaj iz nekega tamošnjega strankarskega časnika sem se prepričal, da ni pisan in uredovan v slovenskem duhu, temveč mu skorej iz vsake vrste gleda nemška dunajska židinja Nova Preša; ker ga redko v roke dobim, zato ne vem ali se motim ali ne, ako rečem, da se je v zadnjem času nekaj pobiljšal.

Zelo obžalovati je tudi, da se je mnogo naših posvetnih omikancev izneverilo sveti cerkvi in dejanskemu krščanskemu življenju; a tega večinoma niso zakrivali sami, ampak naše slabe šolske razmere; učili so se iz knjig, ki naravnost nasprotujejo krščanski veri; poslušali so nemške liberalne in neverne

židovske učitelje ali profesorje in so se nevedoma navzeli njihovega slabega duha. Nočem o tem dalje razmišljati, a samo na to-le Vas naj opozorim, dragi rodoljubi: Vi srčno ljubite in zato tudi radi govorite mило slovensčino; zakaj? ker Vas je je učila Vaša dobra slovenska mati. Zdaj pa malo pomisljajte: ali Vas ni še nekaj drugega učila ista mati? — Da, res je (mi odgovarjate), moliti nas je tudi učila; kazala nam je, kako se dela znamenje sv. križa, kako se pri molitvi lepo roki sklepati, in nam mило resno naročala, da naj Boga nikdar ne pozabimo. Marsikateroga vrliga narodnjaka bi menda njegova rajna mati ne hotela več spoznati za svojega sina, ker je zavrgel njeno najboljšo, najlepšo zapuščino in najdražjo svetinjo — sv. krščansko vero.

Ali nisem o duhovnikih ničesar mislil? Pač tudi in še celo to Vam hočem povedati v glavnih potezah. Misli o medsebojnem razmerju: ne drug drugega opravljati in ovajati — ampak otroško si zaupati in bratovsko se ljubiti in se zato tudi včasih med seboj posvariti, ako je potreba; na to bratovsko posvarjenje se dandanes silno rado pozabi! Misel in želja o razmerju do podložnih: Neque ut dominantes in cleris t. j. tudi ne kakor gospodovalci dedščin I. Pet. 5, 3. Katoliški duhovnik ima zares veliko oblast; pa ni dobro,

ako jo kaže in strogo izvršuje po načinu svetnih glavarjev, ampak povsod naj bi vladala očetovska ljubezen in sicer še v največi meri do zgubljenih ovčic; čim višja je naša čast, tim večja naj bo naša ponižnost. Ko smo se pozneje vozili po judovski deželi, zgodilo se je večkrat, da smo naleteli na velike črede ovac, ki so se po precej golih bregovih pasle; vsled drdranja mnogoštevilnih naših vozov pa so se prestrašile ter bežale in pastir za njimi; toda včasih se je nekteri ovci celo v glavi zmedlo: namestu da bi se drugim ovcam pridružila, je pa le za nami več časa bežala; a kaj se zgodi? pastir zapusti vso drugo pametno čredo po (200—300 ovac) in pribeži za zgubljeno ovčiko; ljubeznjivo se ji bliža, jo zadene na svoje rame in nese nazaj k čredi; in šele potem, ko je zopet celo njegova in mu je zopet celo vdana, jo malo kaznuje za njeno norost; glejte podobo dobrega pastirja! —

Samo to še naj povem, kaj da mislim o naših tako zvanih Nemcih, ker pravih Nemcev je pri nas bore malo. Čudno se Vam bo zdelo, ako rečem, da jih moram pohvaliti; zakaj? ker tako dobro napeljujejo vodo na naš mlin; sè svojim strastnim vedenjem in sè svojim grdim pisarjenjem škodujejo namreč najbolj samemu sebi in delujejo sicer slepo pa vneto v svoj lastni pogin; že čez nekaj let

bekom se poslovi od Marenberga mož, kateri je v onem kraju veliko storil za našo narodno stvar. Hvala Bogu, da je dobil naslednika v osebi našega rojaka g. Bežana, ki bo začeto delo vrlo nadaljeval.

(Poštne zadeve.) Poštni asistent gosp. Ivan Lichteneckert je prestavljen iz Celja v Gradec ter prideljen poštne in brzojavnemu ravnateljstvu.

(Socijalna demokracija) se pripravlja že po vseh krajih in mestih, da veličastno obhaja socijaldemokratični dan, 1. maj. Vsi socijalisti se bodo prignali na ulice, le nekaj jih bodo pustili doma (tudi v Mariboru) da jim stražijo «blocke» in «partei-steuer.» Zakaj neki ta straža? Ali je postala resnično potrebna?

(Cerkvene novice.) V Št. Štefanu poleg Šmarja pri Jelšah so kupili fantje in dekleta za farno cerkev dve krasni zastavi, tretjeredniki in tretjerednice pa lepo podobo svetega Frančiška, predstavljajočo vtisnjenje sv. ran. — Lepa slovesnost, prvo sv. obhajilo otrok, se je kakor vsako leto, tudi letos vršila pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Oznanjena je bila že za belo nedeljo, pa se je zavolj slabega taktarnega vremena prenesla na drugo nedeljo po Veliki noči. Vršila se je pri pozni službi božji. Gotovo bo ta slovesnost ostala otrokom v spominu vse žive dni, vsaj jih pa bo tudi lepa velika podoba, katero je vsak otrok dobil, spominjala pomenljivega dneva. Otroci so dobili obed: juhe, kos mesa in kruha, da so se ostali pri popoldanski službi božji.

(Slovenska meščanska šola.) Deželni poslanec dr. Dečko je stavil zadnjo soboto v deželnem zboru predlog, naj se ustanovi v Št. Juriju ob južni železnici meščanska šola s slovenskim učnim jezikom. Slovenci seveda potrebujejo še tudi po drugih krajih meščanskih šol, a naši poslanci nočejo naenkrat preveč razburiti nemških živcev, zato zahtevajo skrajša le meščansko šolo za Št. Jur. Dokler nam Nemci ne zagotovijo te šole, ne bodo naši poslanci ne krajcarja dovolili ne meščanskim šolam, ne meščanskim učiteljem.

(Nemški bratci.) Vsi nemški štajarski listi od «Tagespošte» doli do zakotne celjske «Vahtarce» besnijo zaradi našega uvodnega članka v zadnji številki, kjer smo zahtevali za Spodnji Štajar poseben deželnovladni oddelek s sedežem v Mariboru. Pravijo, da moramo Slovenci z nemškimi bratci združeni ostati kakor doslej, saj nas imajo radi, saj nas ljubijo. Slovenci se zahvaljujemo za njih ljubezen. Radi nas imajo, ker jim rodovitna slovenska zemlja mora plačevati visoke davke. In s temi davki si plačujejo Nemci deželna gledališča, drsališča, ceste, šole, uradnike,

se bo pokazalo, ali je to mnenje pravo ali ne. — Kje pa sem? ah, hvala Bogu, da imam puščavo že za seboj, za hrptom! Ne bil bi mislil, da me bo ta pusta samota tako razvnela, da bi Vam odkritosrečno povedal svoje skrite misli in želje; pa to je že moja slabost (poleg mnogih drugih), da sem prezaupljiv; to mi je v življenju že mnogo nepravil napalo. Sicer Vam pa obljubim, ako so Vam bile moje puščavske misli nadležne, da se hočem poboljšati ter se varovati kolikor mogoče takih čudnih mislij in da rajši nikdar več ne grem v puščavo, kakor pa, da bi si iz svojih prijateljev napravil — sovražnike.

Še le ob 9. uri zvečer pripeljali smo se v Port Sajd; toraj mnogo pozneje kakor smo računali; zato tudi ni bilo časa, da bi si bili mogli mesto ogledati. To je torej zgodba našega izhoda iz Egipta! Da ni trajal 40 let, kakor potovanje izraelskega ljudstva po puščavi, moramo zahvaliti najprej previdnost Božjo, ki nas je skrbno čuvala, da se nam ni pripetila kaka nesreča in drugič novodobno iznajdba: železnice in hlapec, ki nas za malo denarja naglo popelje širom sveta.

Smešničar.

Jakec: «Kje si se navadil plavati?»

Jožek: «V vodi!»

učitelje, nas Slovencev pa tam ne poznajo, kjer bi morali kaj dobiti. Radi nas imajo, ker vedo, da gornještajarski in zahodnoštajarski gozdovi in pečine ne nesejo toliko, da bi se mogli nemški gospodiči na deželne stroške brezskrbno razveseljivati v deželnih gledališčih, jahališčih in drsališčih. Vsak se brani pijavk, zakaj bi se jih torej tudi Slovenec ne otepal. Proč od Gradca, proč od štajarskih Nemcev!

(Slovenec nikdar!) Nemški list, D. W. poroča o predlogu dr. Rosine zastran slovenske viničarske šole v Ljutomeru ter pravi ob tej priložnosti, da Nemci Slovencev ne bodo nikdar dovolili takih šol. Glejte, slovenski vinogradniki, kako radi nas imajo štajarski Nemci! Ponujati bi Vam morali take šole, skrbeti bi morali za razvoj vinarstva, toda ravno nasprotno, oni Vam odtegujejo vsako strokovno izobrazbo, zabranjujejo Vam vsak gospodarski napredek. Mislijo si: Slovenec plačuj in molči! Slovenski kmetje, kako dolgo se se boste dali tako potiskati v stran?

(Naš rojak na Hrvatskem.) Dne 8. aprila je umrl v Klanjcu na Hrvatskem oče Emanuel Topolnik. Rojen je 27. dec. 1843. v Slabtinah pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Leta 1859 je bil posvečen v mašnika, kojega leta so bile pri Sv. Juriju tri nove sv. maše, ker sta isto leto primicirala tudi gg. Pučko in Košar Janez. Naj v miru počiva!

(Zadušila) sta se dva otroka dne 9. t. m. pri Mariji Snežni na Velki. Ime jima je Ferd. in Roza Valentan. Mati je imela pot v sosedno vas ter pustila otroka doma pod nadzorstvom že večje hčerke Katarine. A tudi Katarina odide od otrok. Slamnice poleg peči so pričele tleti in dim je zadušil majhna otroka.

(Iz Velenja) se nam poroča: Kakor smo poizvedeli iz zanesljivih virov, ostane železniška proga Celje-Velenje deželna, katero bo oskrbovala južna železnica, kakor dosedaj. V Velenji ne bodeta dva kolodvora, kakor se je sploh mislilo, ampak sedanji kolodvor se bode nekoliko razširil. Hiša za jednega uradnika in jednega čuvaja državne železnice je že pod streho.

(V Gornji Radgoni) je pri občinski volitvi zmagala posilinemška stranka. Kakor slišimo, so se nekateri radgonski Nemci preveč zanimali za volitve. Gornjeradgonski Slovenci, odgovorite pošteno oni hujskajoči radgonski gospodi ter ji povejte, da niso poklicani vmeševati se v Vaše občinske zadeve. Osnujte si konsumna društva ter gospodarske zadruge in radgonski Nemci še bodo s sladkimi obrazi iskali Vašega prijateljstva! — O tej zadevi smo dobili še drugo poročilo, ki pravi: Proti katoliško-slovenski stranki so volili tudi vzgojitelji naše slovenske mladine, kakor Erzenjak, Košar, Dominkuš, Pirh; volilo je proti nam tudi osobe našega okr. sodišča (!!). Sedaj vemo, kakšne učitelje in sodnike imamo. Naša stranka bo iz tega strogo izvajala potrebne posledice!

(Svarilo!) Po Ptujskem polju se klati od časa do časa neka Antonija Limonšek s svojim zakonskim otrokom Matevžem ter berači miloščine, češ, da je sestra tega in tega župnika; toda ta oseba je omožena gostačka iz Sveče, ki neče skupno živeti s svojim možem in ki se boji vsakega dela. Stoperska občina je za njenega fanta že oskrbela potrebno zavetje, toda mati ga skrivoma izvabi k sebi ter hodi z njim beračit.

(Frankovci pri Ormožu.) Minoli teden spremili smo k zadnjemu počitku kmeta M. Praprotnika, enega izmed najstarejših vaščanov, ki je nekdanj mnogo dežel z lastnim vozom prevozil. Bil je priprost, veren kristijan, nad 20 let cerkveni ključar na Humu in kot vrl narodnjak je mnogo let opravljaj odborništvo občinsko in šolsko. Bil je varčen gospodar in mnogim sedanjim posestnikom krušni oče, ker mu Bog ni dal lastnih otrok. Zasluži, da se ga vsi hvaležno spominjamo. Lahka mu bodi zemljica.

(Delavci, na noge!) Do sedaj se v marnberskem okraju za delavce ni nič storilo. Mokračji so sicer iz Ivnika že prišli enkrat stražit, pa so le za svoj žep «kšefte» delali, ker so našim delavcem prav drago razne brošure usiljevali. Krščansko socijalna stranka je že s tem delavskemu stanu pomagala, da jim je ustanovila «Zavžitno društvo.» Zdaj se stori drugi korak, ko se snuje delavsko podporno društvo. Z združenimi močmi bomo od sedaj naprej zastopali svoje pravice in delavski stan vsestransko varovali oderuštva in krivic, ki so ga tlačile. Tedaj le na noge!

(V Zrečah) so za občinske odbornike dne 13. aprila bili izvoljeni gg.: (III. razred) Hren Igo, Orož Seb., Lamut, Winter, Vidmar Mat., Brglez; (II.) Dobnik P., Marinšek, Rušnik Val., Videčnik, Golčar J., Vidmar Sim.; (I.) Gorenak Jan., Karba, Orož J., Rožen, Dobnik, Rušnik Jurij.

(Ogenj.) Dne 11. t. m. je uničil ogenj hišo Janeza Škrinjarja v Potoski vasi. Dne 10. t. m. je v Poženiku zgorelo poslopje krčmarja Bolke.

(Bela žena.) Dne 10. aprila je bila pokopana Antonija Černko, posestnica v Zagajskem vrhu. Ob grobu blage pokojnice žalujejo ljubeči jo svojci in znanci. Počiva naj v miru!

(Visokoučena učiteljica) je naša «Mariborčanka». Mi smo zadnjekrat naveli gospo finančnega ministra dr. Kaizlovo v zglede, kako rada govori slovanski. «Mariborčanka» pravi, da si s slovanskimi jeziki lahko pomagamo v Avstriji, toda stopimo jeden korak čez mejo, in tudi gospa ministrovka bo vesela, da se je nekdanj naučila nemškega jezika. Mi smo v duhu stopali korak za korakom čez mejo. Na severu smo stopili med slovanske Lužičane in tlačene pruske Poljake, ob vzhodu med Ruse in Rumune, ob jugu med Srbe, Črnogorce, Italijane, ob zahodu zopet med Italijane in potem šele tudi med Nemce. No gospa ministrovka bo imela pač malokedaj priložnost veseliti se znanja nemškega jezika, kajti korakov čez mejo gotovo ne bo delala samo na vzhodu, drugod pa ji nemškega jezika treba ni. Visoki učenosti «Mariborčanke» vsa čast! Drugokrat naj previdnejše stopa čez mejo!

(Naši vojaki.) V področju dopolnilnega okraja za pešpolk št. 87. jih je bilo letos od 1. marca do 15. aprila 4630 mladeničev pri naboru. Odbranih je bilo 891 za redno službovanje, 176 pa za nadomestilno rezervo.

(Nova knjiga.) V tiskarni g. Dragotina Hribarja je izšel tretji zvezek «Našega Doma». Obsega povesti «Vojna leta 2000» in «Doma in na tujem.» Cena zvezku je 25 kr., po pošti 5 kr. več. Knjigo priporočamo.

(Ormoška okolica.) V ponedeljek, dne 24. t. m. se boče v Ormoži od križkega reda postavljena bolnišnica po premil. knezu in škofu Mihaelu v navzočnosti Njih cesarske kralj. Visokosti gospodu nadvojvodi Evgenu slovesno blagoslovila. Nadvojvoda pride isti dan s posebnim vlakom ob 8. uri zarano v Veliko Nedeljo, odtod z vozom v Ormož k slovesnosti in odtam z vlakom popoldan zopet na Dunaj. Pri tej izredni slovesnosti, za katero se delajo velike priprave, boče svirala vojaška godba iz Ljubljane.

(Slatina.) Kopaliskim ravnateljem rogaške Slatine je imenoval deželni odbor nekoga g. Viktorja Trotterja. Seveda je Nemeč, čeprav bi smel deželni odbor vsaj toliko pravičen biti, da vsaj deželne službe na slovenskih tleh oddaje Slovencev. Toda Slovencev nočejo dati kruha.

(Smrt.) Včeraj je umrl v mestni fari sv. Magdalene naučitelj kolonijske šole, g. Peter Irgolič. Zadel ga je kap. Poštenemu možu, vzornemu učitelju in odkritemu katoličanu blag spomin!

(O deželnem zboru) dne 15. in 19. aprila poročali bomo prihodnjic. G. Žičkar je govoril o solčavski cesti, dr. Jurtela o uravnavi Pesnice.

(Nagla smrt.) Pretečeni petek 14. t. m. prinese Ana Nedog, viničarka v Okoslavskem

vrhu župnije Sv. Jurija ob Ščavnici svojemu možu, ki je hojko podiral, južino; hojka pade, svrž zadene ženo po glavi in jo pri priči usmrti.

Društvene zadeve.

(Za šolo na Muti) je potom zborovanja moške in ženske Ciril in Metodove družbe mariborske nabrala gpea. Ludmila Rapočeva 68 kron. — Po č. g. J. Cerjaku prijateljska družba 34 kron. — Vesela družba pri gosp. Kocbeku v Marenbergu 10 kron.

(Poziv na štajarske konjerejce.) Ljutomerskemu «dirkalskemu društvu» se je posrečilo doseči, da bode pri graški spomladanski in jesenski konjski dirki razpisanih nekaj daril, za ktere bodo smeli tekrovati konji v lasti samo kmečkih posestnikov. Ta dirka pa se bo vršila pogojno, namreč le tedaj, če bo naglasenih zadosti tekmovalcev. Če bi se teh dirk vdeležilo premalo kmetijskih dirkalcev, bodo prihodnje leto popolnoma opuščene. Opozorjamo torej kmetijske konjerejce iz cele Štajarske na to ugodnost in jih pozivljamo, da vadijo že zdaj svoje konje. Trud se jim bo, če se z uspehom udeležijo konjskih dirk v Ljutomeru, Mariboru in Gradcu, in to v spomladi in jeseni, obilo poplačal. Propozicije za spomladanske konjske dirke se bodo skoro razglasile, zato naj pazijo konjerejci, ki se jih nameravajo vdeležiti, da se o pravem času javijo in plačajo uloge. Ljutomersko dirkalsko društvo priredi spomladansko dirko v drugi polovici meseca maja. — Dirkalsko društvo v Ljutomeru.

(Posojilnica v Rajhenburgu) za župnije: Rajhenburg, Videm, Koprivnica in Pod-sredo je vknjižena in začne z majem poslovati. Posojevala bode le na osebni kredit, in sicer proti $5\frac{1}{2}\%$ obrestovanju, hranilne vloge bode pa po 4% obrestovala. V načelstvu so gg.: župan Unschuld in Anton Kunej, župnik Walter, železn. načelnik Podkrajšek in ekonom Benj. Kunej.

(Podružnica delavskega podpornega društva v Marnbergu) ima v nedeljo dne 23. t. m. osnovalni shod. K obilni udeležbi vabimo delavce celega okraja. Zborovalo se bo «Pri stari pošti» v prvem nadstropju ob 4. popoldne.

Deželni zbor.

(Zadnje poročilo.)

Gradec, 19. aprila.

K seji 14. aprila je v temeljil poslanec Kern (katoliške stranke) svoj predlog, naj deželni zbor zahteva od vlade, da vpelja šestletno šolsko dobo. Nemška liberalna večina mu glasno ugovarjala; za predlog so glasovali samo katoliški in slovenski poslanci; velika večina deželnega zbora ga je toraj zavrgla. Poslanec dr. Rosina je utemeljeval svoj predlog, naj se ustanovi v Ljutomeru viničarska šola s slovenskim podučnim jezikom. Za ustanovitev take šole je prosilo veliko število občin iz ljutomerskega, ormoškega in gornjeradgonskega okraja. Ta predlog se je izročil v presojo vinarskemu odseku. Pri volitvi v narodno-gospodarski odsek, ki ima poročati o Hagenhoferjevem predlogu zastran vstanovitve hipotečne banke, se je pokazalo zopet strupeno sovraštvu nemških liberalcev in kapitalistov proti našemu ubogemu ljudstvu. To je namreč razvidno iz tega, da nemški liberalci niso marali voliti predlagatelja Hagenhoferja v ta odsek, temveč nekega drugega konservativnega poslanca, ki ni prav nič podučen v zadevah hipotečne banke. Po vseh zbornicah je namreč navada, da, če se za kakšen predlog izvoli nov odsek, ki ima o predlogu razsojevati, se izvoli v ta odsek tudi predlagatelj sam, ki more najbolje stvar razjasniti. Samo v štajarskem deželnem zboru ne velja več ta navada. Zato je gotovo, da bo narodno-gospodarski odsek po svoji večini odklonil predlog Hagenhoferjev in bo zadolženo ljudstvo še dalje plačevalo visoke obresti od

svojih dolgov. Izmed Slovencev je izvoljen v ta odsek dr. Serbec.

V Kindbergu se bo zgradila deželna hiralnica, ker so vse hiralnice že prenapolnjene. Črez 200 hirajočih ne morejo sprejeti v zdaj obstoječe hiralnice zavoljo pretesnih prostorov. Črez Savo bi se imel pri Brežicah staviti nov most. Stroški so preračunjeni na 210.000 gld. oziroma na 224.000 gold., če vlada ne pritrdi prvotnemu načrtu. Most bi bil železen na kamenitih stebrih. Stroški se še niso razdelili. Potrebovali bi ta most; brežiški okraj, osobito brežko mesto, sosedni Kranjci in pa vojaštvo. Pričakovati je, da se razun štajarske dežele vdeležujeta tudi Kranjska in pa vojno ministerstvo te potrebne stavbe.

Gospodarske stvari.

Jabolčni cvetoder.

(Konec.)

Kako se je sadjerejcu ubraniti tega škodljivca?

1. Najboljše sredstvo je otresanje ali otepanje dreves spomladi; le tako se res s pridom trebi škodljivi mrčes raz drevja.

To delo ni toliko zamudno in se najbolje vrši ob mračnem vremenu zgodaj zjutraj. Pri mlajših drevesih zadostuje človeška roka, da se otrese. Debelejša drevesa je najbolje otresati s kaveljem, katerega s cunjami dobro ovij, da ne raniš debela ali vej. S kaveljem primi glavne veje na vrhu počenši in jih dobro otresi.

Mrčes popada v veliki množini na tla, kjer si razprostres kako rjuho ali plahto. S takim ravnanjem se najuspešneje prepreči odlaganje jajec v cvetne popke. Hrošče je treba nato vsuti v posode, ki so deloma z vodo napolnjene in jih uničiti. Na tak način je mogoče še zadnji čas oteti svoj sadunosnik pogubljevega sovražnika.

2. Drevesa varuješ raznih kvarljivcev tudi uspešno, ako vsako leto odpravljáš mahovje, lišaje in staro kožo raz drevesa. Najbolje se to zgodi z drevesno strguljo. Tako osnaženemu drevju namaži deblo in vse večje veje z gostim v vodi raztopljenim apnom. Apno ne umori samo mahovju koreninice, ampak tudi raznim mrčesom zalego njih jajec.

3. Naredi od močnega papirja 15 cm. širok pas, namaži ga na debelo z lepljivim mazilom in priveži ga tako visoko, kakor ti je najbolj ročno. Napravi ga uže početkom oktobra in veži ga tako, da se tesno oprijemlje debela; ostane naj do pozne spomladi. Mazilo si lahko pripravljáš sam, da skuhaš zmes od 1 in pol kg. navadnega kolomaza in pol kg. gostega terpentina. Še boljše sredstvo so pa takozvane goseničje pasti, ki se od navadnega pasa iz papirja razločujejo le v tem, da se med papirnat, namazan pas, ki se od zgoraj okoli debela priveže, in med deblo nadevlje nekoliko lesne volne.

S tako pripravo se ubraniš z uspehom cvetodera, malega zmrzlikarja, kateri se prištevata najhujšim sovražnikom drevja, in znanega jabolčnega črva ali tončiča, ki nareja sadje piškavo in nerabljivo.

Na lepivu obvisi v jeseni brezkrilne samice zmrzlikarjeve, ki hočejo plezati na drevo, v lesni volni se pa zapredejo gosenice jabolčnega tončiča. Razun tega lazijo spomladi na deblo razni mrčesi, zlasti cvetoderi, in ti vsi obtiče na lepljivem pomazu in ne morejo dalje. Tako je mogoče ves ta mrčes z lahka pokončati. Sploh se ta naprava ne more dosti prehvaliti. Kdor to enkrat poskusi, se bo gotovo uveril, da se mu mali trud dobro poplača. Po Štajarskem so bila l. 1895—97., če tudi je drevje spomladi lepo cvelo, zelo neugodna za sadjarje. Temu je kriv bil večinoma cvetoder, ki se je prikazal vsako pomlad v ogromni množini.

Jabolčni cvetoder je nevarnejši nego mraz in toča. Zatorej ga je treba na vse pretege

preganjati. Z omenjenimi pripomočki je zatirati njega kakor tudi drugi škodljivi mrčes z največjim uspehom. Fr. P.

Narodno gospodarstvo.

Posojilnica v Brežicah je končala s preteklim letom četrto leto svojega obstanka in je osnovana tudi z neomejeno zavezo. Iz računskega zaključka posnamemo sledeče: Zadružnikov je bilo koncem leta 1898 že 768, kateri imajo vplačanih deležev 4315 gld. Stanje hranilnih vlog znaša s kapitalizovanimi obrestmi vred 7901 gld. 10 kr., stanje posojil pa je znašalo koncem leta 73.685 gld. 65 kr. Reservni fond za slučajne izgube je narasel na 2386 gld. 68 kr. Čistega dobička je napravila posojilnica minolo leto 1930 gld. 73 kr. Kako pa je ta čisti dobiček porabila, ni razvidno iz računa, gotovo pa je, da so dobile i od te posojilnice naše narodne dobrodelne naprave svoje podpore. Ta posojilnica ima tudi že svoj Narodni dom, zbirališče breških Slovencev. Vrednost Narodnega doma z inventarjem in blagom v gostilni znaša blizu 30.000 gld. Celoletni promet je znašal skupaj 172.314 gld. 61 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka. Posojila se dajejo na 6% obresti. Uradni dan je vsak četrtek od 9 do polu 12 ure dopoldne v lastni hiši 'Narodni dom'. Bog daj, da bi imele že kmalu tudi še nekatere druge posojilnice svoj Narodni dom!

Posojilnica na Dolu nam je poslala račun za peto upravno leto 1898. Zavezo ima posojilnica neomejeno. Zadružnikov je bilo koncem leta 78, z 1396 gld. vplačanih deležev. Vlagatelj je ostalo 211, kateri imajo naloženega denarja 49.595 gl. 64 kr. Dolžnikov pa je bilo 124, ki dolžujejo skupaj 41.528 gld. 41 kr. Čisti dobiček znaša pa 269 gld. 41 kr., od tega je dobilo načelstvo nagrade za uradovanje 200 gld., za dobrodelne namene pa se je dovolilo 20 gld. Reservni fond znaša 1248 gld. 54 kr. Za eventualne potrebe ima posojilnica pri drugih denarnih zavodih naloženega denarja okoli 10.000 gld., katerega lahko vsak čas vzdigne, da ne pride nikdar v zadrego ter lahko vlagateljem vedno vstreže. Celoletni promet je znašal 113.735 gld. 34 kr.

Hranilne vloge obrestuje posojilnica po $4\frac{1}{2}\%$ in plačuje rentni davek sama. Od posojil pa zahteva $5\frac{1}{2}\%$ obresti. Uradni dan ima vsak četrtek, če je pa ta dan praznik, pa prihodnji delavni dan od 8 do 12 ure dopoldne. Iz dobrega vsevanja te posojilnice, kakor tudi iz napredovanja dosedanje trboveljske posojilnice lahko sklepamo, da je ljudstvo tamkaj precej varčno. Obe posojilnici uspevata zares prav dobro, v kljub temu, da obstoji v njuni bližini še tretja posojilnica v Zagorji na Kranjskem, katera pa tudi, kakor nam je znano, ravno tako vrlo napreduje. Zaradi tega pa si dovolimo tudi na tem mestu trditi, da zamore posojilnica skoraj v vsakem kraju, ako je le v dobrih, večjih in poštenih rokah obstati ter zadostovati svojemu blagemu namenu. Rodoljubi, kateri ste čitali uvodni članek v predzadnji številki našega lista in kateri Vam je bil namenjen, vzemite si za vzgled te tri navedene posojilnice, pregledajte njihove letne zaključke in povejte nam potem svojo sodbo. Gotovo si ne bodele potem več upali trditi, da li na pr. v Kozjem, ali pa v Slovenjem Gradcu, ali v Laškem trgu ne bi mogla obstati dobra posojilnica in da tam ni spretnih močij za vodstvo. Ako se najdejo delavni in požrtvovalni možje celo v takih malih vaseh, tem lažje se bi morali najti isti na sedežih okrajnih sodišč. Seveda je treba, kar nikdar ne moremo dovolj povdarjati, precej dobre volje in pa nekaj požrtvovalnosti tudi na tem še tako malo obdelanem polji. Toraj le s korajžo naprej!

Loterijne številke.

Dunaj 15. aprila 1899: 12, 20, 31, 54, 51
Gradec * * * 15, 29, 31, 84, 57